

Hyvät juhluvieraat

Alfred Kordelinin säätiön puolesta esitän lämpimät kiitokset kutsusta osallistua itsenäisyyspäivän juhlaan Raumalle. Säätiölle Rauma on kaupunkina yliverlainen: se on säätiön perustajan synnyinkaupunki, täällä on hänen viimeinen leposijansa ja täällä toimii aktiivisesti Rauman rahasto. Muistamme kiitollisuudella säätiön perustajaa, hänen laajakatseisuuttaan ja tulevaisuudenuskooaan. Alfred Kordelinin syntymästä on kulunut 141 vuotta. Säätiö täyttää ensi vuonna 90 vuotta.

Käsittelen puheessani suomalaista identiteettiä ja kerron säätiön toiminnasta nimenomaan suomalaisen kulttuurin tukijana ja edistäjänä.

Aloitetaan suomalaisuudesta. Mikä on meidän identiteettimme, mihin me omasta mielestämme samaistumme? Äskettäisen kaikissa EU-maissa tehdyn Eurobarometri - tutkimuksen mukaan meistä 94% tuntee olevansa nimenomaan suomalaisia. Lisäksi 74% samaistuu omaan paikkakuntaansa, asuinseutuunsa. Eurooppalaista identiteettiä tuntee kantavansa 34%. Maailmankansalaisiksi meistä itsensä mieltää 18%. – Suomessa kansallinen identiteetti on voimakkaampaa kuin missään toisessa EU - maassa. Ja eurooppalaisuudessa olemme korkeaa Pohjoismaista tasoa.

Tulosten pohjalta on mukava todeta, että tämän päivän suomalainen katsoo asioita useammasta näkökulmasta: paikallisesta, suomalaisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta. Suomalainen identiteetti ei ole yhden asian liike, joko tai -kannanotto vaan kyky sekä että -ajatteluun ja monipuolisiin, vaihtuviin näkökulmiin. Se antaa sujuvuutta asioiden hoitoon ja toisten ajatusten ymmärtämiseen.

Suomalaisuus ja eurooppalaisuus merkitsevät ihmisille ensisijassa tunnetta, mielenlaatua ja mielenmaisemaa. Tunne suomalaisuudesta ja eurooppalaisuudesta on suurempi yhdistävä ja yhteenkuuluvuutta luova tekijä kuin maantiede, yhteinen historia tai yhteinen kulttuuri. Niiden tilalle tulee uusia rakennusaineita, jotka liittyvät monikulttuurisuuden voimistumiseen, liikkumiseen ilman rajoja ja globaaliin viestintään. Ne kaikki ohjaavat osaltaan sekä että -ajatteluun.

Suomalaisille vahvoja identiteetin tukipylväitä ovat demokraattiset arvot ja korkealaatuinen sosiaaliturva. Niistä ei olla valmiita luopumaan. Samaan hengenvetoon voi mainita, että kun noin 100 maassa kysyttiin demokratian toimivuudesta, on Suomi maailmanlaajuisesti aivan huipulla hyvine tuloksineen. Olemme saaneet aikaan ja onnistuneet maailmanlaajuisesti asioissa, joista itsenäistä Suomea ja sen demokratiaa, oikeuslaitosta ja muita perusinstituutioita luodessa 90

vuotta sitten ehkä vain unelmoitiin. Ja on tärkeätä olla hyvä, tai mieluummin erinomainen, isoissa asioissa.

Hyvät raumalaiset! Hyvät juhluvieraat!

Alfred Kordelinin säätiö tukee perustajansa tahdon mukaan tiedettä, taidetta, kirjallisuutta ja kansanvalistusta. Tieteen tuki on pääosin apurahoja väitöskirjan tekijöille. Tänäkin vuonna säätiö tukee noin 70 tulevan tohtorin työtä. Se rahoittaa myös monien jo väitöskirjan tehneiden jatko-opintoja. Taiteiden alueella tuetaan niin kuvataiteita kuin musiikkia. Käytännössä apuraha auttaa kuvataiteilijaa esimerkiksi taidenäyttelyn valmisteluihin. Musiikin puolella säätiö tukee mm. konserttien ja musiikkitapahtumien valmisteluja sekä soitinten hankintaa. Kirjallisuus kattaa kaunokirjallisuuden ja teatteritaiteen. Pienen kielialueen kaunokirjallisuuden säilymiselle taloudellinen tuki säätiöiltä ja julkiselta sektorilta on ensiarvoisen tärkeää. Kansanvalistus on tänään tietokirjallisuutta ja yleisötapahtumia. Säätiö taltioi kansakunnan historiaa myös elämäkertoilla. Lisäksi tuetaan yksittäisiä, pitkäaikaisia kulttuurihankkeita.

Säätiöllä on kunnianarvoinen tehtävä antaa suomalaisille tunnustusta tehdystä elämäntyöstä, etsiä ennakkoluulottomasti uusia kykyjä ja jakaa heille kannustusta. Kiinnostus säätiötä ja sen apurahoja kohtaan on kasvanut. Hakemusten lukumäärä, joka pitkään oli noin 3700 hakemusta vuodessa, ylitti nyt 4000 rajan. Säätiö on pyrkinyt jakamaan vuosittain johdonmukaisesti kasvavan summan. Ja se on varautunut niin talouden nousu- kuin laskukausiin. Raumalaisia varmaan kiinnostaa, miten säätiö on selviytynyt tässä viimeaikaisessa ympäristössä, tulessa ja turbulenssissa? Säätiö on hankkinut tuloja vakaalla sijoitustoiminnallaan, sijoitusten tuotto on ollut suhdanteisiin nähden varsin tyydyttävä eli 5,5%.

Palkintoja ja apurahoja on tänä toimintavuonna päätetty myöntää 5,2 miljoonaa euroa. Tunnustus- ja kannustuspalkintoja myönnettiin viisi ja apurahoja jaettiin 555 henkilölle tai yhteisölle. Osa apurahoista tullaan jakamaan myöhemmin kaupunki- ja erillisrahastojen kautta. Täällä Raumalla rahaston apurahat jaetaan tavallisesti keväällä. Apurahoista käydään tiukka kilpailu. Hakemusten arvioinnissa on tukena vuosittain noin 40 asiantuntijaa, jotka edustavat jaostoidemme eli tieteen, taiteen, kirjallisuuden ja kansanvalistuksen huippua.

Otan vielä esille säätiön toimintaa koskevat säännöt. Sääntöjen mukaan säätiö tukee apurahoin ja palkinnoin suomalaiskansallista kulttuuria kotimaassa tai edistää suomalaisuutta kotimaan ulkopuolella, ”edustaa suomalaisuutta muiden kansojen piirissä”, kuten asia tuolloin noin 90 vuotta sitten ilmaistiin. Säätiön aikaa kestäneiden sääntöjen pohjana on Alfred Kordelinin huolellisesti käsin kirjoittama testamentti, jonka toimeenpanosta vastasi hänen nuori lakimiehensä ja neuvonantajansa, sittemmin tasavallan presidentti Risto Ryti

Alusta asti säätiössä on nähty suomalaisuus myös kansainvälisille foorumeille kuuluvana. Tänä vuonna säätiö tukee mm. suomalaisen taiteen vientiä Pohjoismaihin. Se toimii yhteistyössä useissa eri maissa toimivien Suomen Instituuttien kanssa. Se tukee unkarilaisten Suomi –kuvaa koskevaa näyttelyä Budapestissä. Sen tuella Rooman Villa Lanten taiteilijaresidenssin on kuvataiteilijoiden käytössä ja uusi taiteilijaresidenssi perusteilla Pietariin. Suomalaista, eri alojen osaamista tuetaan käytettäväksi Afrikassa käynnistyvässä jälleenrakennushankkeessa, jonka päämiehenä on säätiön 85- juhlassa palkittu presidentti Martti Ahtisaari. Kordelin säätiö on jäsenenä Suomen taidesäätiöiden yhdistyksessä, jonka toteuttama, hyvän suosion saanut näyttely Suomen kultakauden taiteesta on parhaillaan Tukholmassa.

Mittava ja pitkäaikainen hanke yhteistyössä maamme muiden suurimpien säätiöiden kanssa on väitöskirjan jälkeisten opintojen rahoittaminen nimenomaan ulkomaisissa yliopistoissa. Se on käynnistymässä ja toivomme sen antavan uusia, mielenkiintoisia mahdollisuuksia tutkijoille. Pari viikkoa sitten ilmestyneessä arvioissa Suomen tieteestä tuotiin esille tarve entistä laajempaan kansainväliseen yhteistyöhön, mitä haluamme edistää omalta osaltamme.

Tässä yhteydessä haluan kiittää lämpimästi Rauman rahaston luottamushenkilöitä, Rauman kaupunkia, elinkeinoelämää ja kaikkia raumalaisia säätiön hyväksi tekemästänne työstä. Te viette omalla energisyydellänne, osaamisellanne ja sitoutumisellanne säätiötä eteenpäin. Säätiön tehtävä kansakunnan kannustajana ja palkitsijana jatkuu kestäväällä, aiempien sukupolvien luomalla pohjalla.

Hyvät juhlavieraat!

Alfred Kordelinin säätiön puolesta kiitän Teitä mielenkiinnostanne ja toivotan Teille kaikille oikein hyvää itsenäisyyspäivää.

Leila Lotti